

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 269

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 18 aprilie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 700 din 29 noiembrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 221 alin. (3) din Codul penal	2-5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
95/627. — Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al viceprim-ministrului, ministrul mediului, pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al viceprim-ministrului, ministrul mediului, nr. 12/144/2017 privind stabilirea perioadelor și zonelor de prohibiție a pescuitului, precum și a zonelor de protecție a resurselor acvatice vii în anul 2017	6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 7 din 15 martie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	6-15
★	
Rectificări	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 700**

din 29 noiembrie 2016

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 221 alin. (3)
din Codul penal**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 221 alin. (3) din Codul penal, excepție ridicată de Vasile Axinte în Dosarul nr. 10.450/180/2015 al Judecătoriei Bacău — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.496D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal vizează săvârșirea de către un major a unui act sexual de orice natură în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, faptă care este săvârșită cu intenție, norma de incriminare neconținând niciun element de neclaritate sub acest aspect.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 10.450/180/2015, **Judecătoria Bacău — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 221 alin. (3) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Vasile Axinte cu ocazia soluționării unei cauze penale în care inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni de act sexual cu un minor, prevăzută și pedepsită de art. 220 alin. (2) din Codul penal, și a trei infracțiuni de corupere sexuală a minorilor, prevăzute și pedepsite de art. 221 alin. (3) din Codul penal, toate cu aplicarea dispozițiilor art. 35 alin. (1) și ale art. 38 din Codul penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 221 alin. (3) din

Codul penal încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității și ale art. 23 alin. (12) referitor la legalitatea pedepsei, precum și prevederile art. 7 privind legalitatea incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece nu sunt îndeplinite cerințele de claritate și previzibilitate a legii. Arată că, întrucât obiectul juridic principal al art. 221 alin. (3) din Codul penal nu este libertatea sexuală, ci dezvoltarea morală a minorului, neclaritatea textului de lege criticat constă în aceea că legiuitorul nu a precizat dacă fapta constituie infracțiune chiar și atunci când valoarea socială ocrotită de norma penală nu este afectată. Consideră că este necesară intervenția legiuitorului pentru a prevedea, în mod expres, că fapta constituie infracțiune numai atunci când dezvoltarea minorului este pusă în pericol. Altfel, ar însemna că și un act sexual săvârșit de părinți în prezența copilului de numai câteva luni constituie infracțiune, întrucât legea nu face nicio distincție. Arată că principiul legalității incriminării este unul dintre principiile fundamentale ale dreptului penal, care este consacrat legislativ atât pe plan intern, cât și în art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Menționează că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru ca o faptă să fie considerată ca fiind prevăzută de lege nu este suficientă existența unei norme juridice formale care să sancționeze un anumit comportament, ci este necesar ca legea să fie previzibilă, ceea ce implică formularea acesteia în astfel de termeni și condiții încât orice persoană să îi poată anticipa efectele (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Marii Britanii*, și Hotărârea din 29 octombrie 1992, pronunțată în Cauza *Open Door și Dublin Well Woman împotriva Irlandei*). Cu alte cuvinte, pentru ca o normă juridică să poată fi considerată „lege” în sensul Convenției, este necesar ca aceasta să fie elaborată în termeni suficient de clari și preciși pentru ca situațiile în care se va aplica și consecințele pe care le va produce aplicarea sa să fie previzibile. Gradul de previzibilitate a legii trebuie apreciat în lumina experienței juridice ordinare, întrucât norma legală se adresează tuturor persoanelor, și nu doar celor care au pregătire juridică superioară.

6. **Judecătoria Bacău — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că, într-adevăr, prin săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 221 alin. (3) din Codul penal, sunt lezate relațiile sociale cu privire la normala dezvoltare a minorilor, însă consideră că este vorba de o infracțiune de pericol abstract, și nu de pericol concret. În cazul infracțiunilor de pericol abstract, starea de pericol pentru

valoarea protejată este prezumată de legiuitor prin însăși incriminarea faptei, nefiind necesară dovedirea ei, întrucât rezultă *ex re*. Având în vedere gravitatea și consecințele pe care le angajează infracțiunile privitoare la viața sexuală sau în strânsă legătură cu aceasta în care sunt implicate persoane vătămate minore, apreciază că legiuitorul a reglementat un standard de protecție mai înalt cu privire la aceste persoane, prin prezumarea vătămării ce li se aduce, tocmai pentru a împiedica celelalte persoane să profite de vulnerabilitatea lor. Consideră că norma juridică criticată are un conținut previzibil.

7. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că elementul material al infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal presupune prezența minorului la locul săvârșirii de către un major a unui act sexual de orice natură sau în apropierea aceluși loc — de unde poate să vadă sau să perceapă acel act. Infracțiunea subzistă atât în cazul în care actul sexual la care asistă minorul este consimțit, cât și în cazul în care acesta asistă la un abuz sexual. Opțiunea legiuitorului de a incrimina un astfel de comportament este pe deplin justificată, deoarece pune în pericol dezvoltarea sexuală normală a minorului sub 13 ani, prin lezarea valorilor morale ce asigură ocrotirea minorului. Infracțiunea este una de pericol social abstract, așa încât legătura de cauzalitate rezultă din însăși materialitatea faptei și, ca atare, nu se cere a se demonstra vătămarea propriu-zisă. În consecință, nu poate intra în discuție nerespectarea cerințelor de previzibilitate a legii penale, în condițiile în care legiuitorul a stabilit angajarea răspunderii penale a oricărei persoane majore care săvârșește un act sexual de orice natură în prezența unui minor, fără a fi necesară dovedirea unei vătămări a valorilor sociale ocrotite, aceasta fiind prezumată. Astfel, orice persoană trebuie să se abțină de la săvârșirea faptei incriminate de dispozițiile de lege criticate. Concluzionează că o astfel de situație nu privește lipsa de previzibilitate a legii penale.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal sunt constituționale. Arată că textul criticat întrunește exigențele de previzibilitate a legii și este redactat cu suficientă precizie, astfel încât destinatarii lui au posibilitatea să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea normei și să își adapteze conduita. Incriminând actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, legiuitorul a urmărit ca minorul să nu fie incitat la practici sexuale de timpuriu, înainte de vreme, având în vedere că actele sexuale săvârșite în prezența minorului îl pot influența în mod negativ, împiedicând formarea sentimentelor de pudoare și decență. Prin săvârșirea faptei incriminate este pusă în pericol dezvoltarea sexuală normală a minorului sub 13 ani și sunt lezate valorile morale ce asigură ocrotirea minorului, având în vedere vârsta fragedă a victimei și comportamentul deviant al făptuitorului. Textul de lege criticat este suficient de clar și previzibil, nefiind necesară dovedirea existenței unui pericol, întrucât acesta este prezumat

de legiuitor prin însăși incriminarea faptei. Menționează că, în mai multe rânduri, Curtea Constituțională a statuat că interpretarea legii este o operațiune rațională — utilizată de orice subiect de drept în vederea aplicării acesteia —, având ca scop determinarea înțelesului unei norme juridice sau a câmpului ei de aplicare. Astfel, instanțele judecătorești interpretează legea, în mod necesar, în soluționarea cauzelor cu care au fost învestite, interpretarea fiind o fază indispensabilă a procesului de aplicare a legii.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și ale art. 23 alin. (12) referitor la legalitatea pedepsei, precum și a prevederilor art. 7 privind legalitatea incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în afară de actele sexuale — care au drept finalitate satisfacerea sexuală, fiind incriminate în Codul penal în art. 218 (violul), art. 219 (agresiunea sexuală) și în art. 220 (actul sexual cu un minor) —, minorii trebuie protejați și în ceea ce privește actele de natură sexuală, acte a căror finalitate o constituie, în principal, excitația sexuală. Dispozițiile art. 221 din Codul penal incriminează fapta de corupere sexuală a minorilor în mai multe modalități simple [art. 221 alin. (1)], una agravată [art. 221 alin. (2)] și altele atenuate [art. 221 alin. (3) și (4)]. Astfel, comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, împotriva unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani [art. 221 alin. (1) teza întâi], determinarea minorului să suporte sau să efectueze un astfel de act [art. 221 alin. (1) teza a doua], săvârșirea de către un major a unui act sexual de orice natură în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani [art. 221 alin. (3)], determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură [art. 221 alin. (4) teza întâi], precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic [art. 221 alin. (4) teza a doua]

sunt fapte care primejduiesc în mod grav dezvoltarea morală a minorului, având în vedere incitarea acestuia la practicarea de acte de natură sexuală.

15. Curtea reține că obiectul juridic al infracțiunii de corupere sexuală a minorilor — așa cum se arată în literatura de specialitate — constă în relațiile sociale referitoare la viața sexuală, legea penală ocrotind, prin incriminarea acestei fapte, climatul de dezvoltare morală a minorilor și de pregătire a lor pentru o viață sexuală normală. Acesta este, așadar, și obiectul juridic al modalității atenuate reglementate de dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal, care constă în săvârșirea unui act sexual de orice natură de către un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani. Această modalitate normativă nu are obiect material, spre deosebire de varianta de bază [art. 221 alin. (1)] și de cea agravată [art. 221 alin. (2)] ale aceleiași infracțiuni, în cazul cărora obiectul material îl constituie corpul persoanei asupra căreia se exercită actul de natură sexuală sau care este determinată să suporte un asemenea act.

16. Subiect activ al infracțiunii de corupere sexuală a minorilor — în modalitatea atenuată prevăzută de art. 221 alin. (3) din Codul penal — poate fi numai un major, adică o persoană, indiferent de sex, care are vârsta de 18 ani împliniți. Participația penală este posibilă în oricare dintre formele ei, instigare, complicitate, coautorat. Subiectul pasiv, în oricare din modalitățile normative ale infracțiunii prevăzute de art. 221 din Codul penal, este minorul, indiferent de sex, care nu are împlinită vârsta de 13 ani la data comiterii faptei. Legiuitorul a limitat vârsta minorului la 13 ani, având în vedere faptul că, până la această vârstă, minorul poate fi cu ușurință pervertit sexual prin diferite manopere care să îi incite curiozitatea specifică vârstei și să îl determine să efectueze acte de natură sexuală.

17. Curtea constată că elementul material al infracțiunii de corupere sexuală a minorilor — în modalitatea atenuată prevăzută de art. 221 alin. (3) din Codul penal — constă în săvârșirea unui act sexual de orice natură. Prin *act sexual de orice natură* se înțelege orice modalitate în care au loc raporturile sexuale între persoane de sex diferit, precum și relațiile sexuale între persoane de același sex, adică orice modalitate de obținere a unei satisfacții sexuale, prin folosirea sexului sau acționând asupra sexului, între persoane de același sex sau de sex diferit. Pentru realizarea elementului material este necesară îndeplinirea cerinței esențiale ca actul sexual de orice natură să fie săvârșit de către major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani. În cazul acestei modalități atenuate a infracțiunii, actul sexual de orice natură nu se efectuează asupra minorului, ci acesta din urmă asistă la săvârșirea lui de către un major. Dacă majorul nu a putut să își dea seama că persoana în prezența căreia efectuează actul sexual de orice natură este un minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, fapta nu constituie infracțiune.

18. Curtea reține că urmarea imediată constă în periclitarea relațiilor sociale care privesc viața sexuală a minorului care nu a împlinit 13 ani. Fiind o infracțiune de pericol, legătura de cauzalitate dintre acțiunea ce constituie elementul material al laturii obiective și urmarea imediată nu trebuie dovedită, ci ea rezultă din însăși materialitatea faptei (*ex re*).

19. Sub aspectul laturii subiective, fapta se comite cu intenție directă sau indirectă, făptuitorul major având reprezentarea faptului că persoana în prezența căreia săvârșește actul sexual de orice natură este un minor, astfel că urmărește ca acesta să asiste la actul sexual sau accepte acest lucru.

20. Curtea constată că nu poate fi reținută critica autorului excepției în sensul că dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal sunt neclare, pe motiv că legiuitorul nu a precizat dacă fapta constituie infracțiune chiar și atunci când valoarea socială ocrotită de norma penală nu este afectată, fiind necesară intervenția legiuitorului pentru a prevedea, în mod expres, că fapta constituie infracțiune numai atunci când este periclitată dezvoltarea morală a minorului. Practic, autorul excepției solicită modificarea condițiilor de incriminare a faptei, prin adăugarea unei cerințe esențiale conținutului constitutiv al infracțiunii de corupere sexuală a minorilor, în modalitatea atenuată prevăzută de art. 221 alin. (3) din Codul penal, în sensul că fapta constituie infracțiune dacă dezvoltarea morală a minorului a fost periclitată.

21. Curtea observă că starea de pericol pentru valorile sociale ocrotite prin intermediul dispozițiilor art. 221 alin. (3) din Codul penal — stare creată prin săvârșirea de către un major a unui act sexual de orice natură în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani — este evidentă, fapta primejduind în mod grav dezvoltarea morală a minorului, prin incitarea acestuia la practicarea de acte de natură sexuală. Potrivit doctrinei, din punct de vedere criminologic, în cazul coruperii sexuale a minorilor — în oricare dintre variantele infracțiunii —, făptuitorii sunt, de regulă, persoane care au diverse anomalii sexuale, adică tendințe sexuale care ies din tiparele morale ale societății.

22. Curtea constată că, prin incriminarea — în art. 221 alin. (3) din Codul penal — a actului sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, legiuitorul a înțeles să ocrotească un climat de dezvoltare fizică și psihică a minorilor care să asigure păstrarea sentimentelor de pudoare, de decență și de moralitate cu privire la viața sexuală. Este absolut necesar ca aceste valori să fie cultivate, întărite și dezvoltate la minori în vederea pregătirii lor pentru o viață sexuală normală, care să nu le afecteze sănătatea și integritatea fizică și psihică. Or, fapta incriminată prin dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal are ca urmare imediată o stare nouă — contrară celei inițiale — cu privire la viața sexuală a minorului, care constă tocmai într-o vătămare a relațiilor sociale care asigură ocrotirea minorului sub aspectul dezvoltării sale morale și al pregătirii pentru o viață sexuală normală, infracțiunea fiind una de pericol abstract, iar nu de pericol concret.

23. În cazul infracțiunilor de pericol abstract, starea de pericol pentru valoarea protejată este prezumată de legiuitor prin însăși incriminarea faptei, nefiind necesară dovedirea ei. Având în vedere gravitatea și consecințele infracțiunilor cu privire la viața sexuală sau în strânsă legătură cu aceasta în care sunt implicate persoane vătămate minore, legiuitorul a reglementat un standard de protecție mai înalt pentru aceste persoane, prin prezumarea vătămării ce li se aduce, tocmai pentru a împiedica celelalte persoane să profite de vulnerabilitatea lor. Astfel, nu poate intra în discuție nerespectarea cerințelor de previzibilitate a legii penale, în condițiile în care legiuitorul a stabilit angajarea

răspunderii penale a oricărei persoane majore care săvârșește un act sexual de orice natură în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, fără a fi necesară dovedirea unei vătămări a valorilor sociale ocrotite, aceasta fiind prezumată.

24. Curtea reține că principiul legalității incriminării și pedepsei — consacrat prin prevederile art. 23 alin. (12) din Constituție și ale art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — impune legiuitorului să legifereze prin texte suficient de clare și precise pentru a putea fi aplicate, inclusiv prin asigurarea posibilității persoanelor interesate de a se conforma prescripției legale. Or, norma de incriminare criticată asigură destinatarilor ei o reprezentare clară a elementelor constitutive — de natură obiectivă și subiectivă — ale infracțiunii, astfel încât aceștia pot să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea normei și să își adapteze conduita potrivit acesteia. Întrucât dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal au o formulare clară și previzibilă, inclusiv pentru persoanele care nu dispun de pregătire juridică, textul de lege criticat nu încalcă cerințele de claritate și previzibilitate a legii impuse de prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul respectării legilor și ale art. 23 alin. (12) referitor la legalitatea pedepsei, precum și de prevederile art. 7 privind legalitatea incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

25. În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la art. 7 paragraful 1 din Convenție, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), potrivit căruia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile. Această cerință este îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate,

care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora.

26. Astfel, printr-o bogată jurisprudență, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă.

27. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Vasile Axinte în Dosarul nr. 10.450/180/2015 al Judecătoriei Bacău — Secția penală și constată că dispozițiile art. 221 alin. (3) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Bacău — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 noiembrie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
Nr. 95 din 12 aprilie 2017

MINISTERUL MEDIULUI
Nr. 627 din 14 aprilie 2017

ORDIN

pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al viceprim-ministrului, ministrul mediului, nr. 12/144/2017 privind stabilirea perioadelor și zonelor de prohibiție a pescuitului, precum și a zonelor de protecție a resurselor acvatice vii în anul 2017

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 3.341 din 11 aprilie 2017 al Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură și Referatul de aprobare nr. 107.181 din 14 aprilie 2017 al Direcției biodiversitate din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, luând în considerare prevederile:

— art. 12 alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 317/2009, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 9 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările ulterioare, și art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 19/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și pentru modificarea unor acte normative,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale și viceprim-ministrul, ministrul mediului, emit următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al viceprim-ministrului, ministrul mediului, nr. 12/144/2017 privind stabilirea perioadelor și zonelor de prohibiție a pescuitului, precum și a zonelor de protecție a resurselor acvatice vii în anul 2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 23 februarie 2017, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 8, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) pe sectorul de Dunăre și brațele sale, de la Vadul Oii, km 238, până la Chiciu, km 374,5 pe o durată de 30 de zile, în

perioada 1 mai—30 mai inclusiv, iar de la Chiciu, km 374,5 până la Gura Timocului, km 845,6, pe o durată de 30 de zile, în perioada 15 aprilie—15 mai inclusiv;”.

2. La articolul 9, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Se interzice folosirea uneltelor de pescuit de tip setcă în bălțile, lacurile, gârlele și canalele de pe teritoriul Rezervației Biosferei «Delta Dunării», în perioada 1 iunie—31 august inclusiv.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Petre Daea

p. Viceprim-ministru, ministrul mediului,
Laurențiu Adrian Neculaescu,
secretar de stat

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 7

din 15 martie 2017

Dosar nr. 1/1/2017

Mirela Sorina Popescu

— președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Angela Dragne

— judecător la Secția penală

Simona Daniela Encean

— judecător la Secția penală

Florentina Dragomir

— judecător la Secția penală

Săndel Lucian Macavei

— judecător la Secția penală

Luciana Mera

— judecător la Secția penală

Anca Mădălina Alexandrescu

— judecător la Secția penală

Rodica Aida Popa

— judecător la Secția penală

Marius Dan Foițoș

— judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 54/244/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: „dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere ca prim termen al recidivei pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal din 1969 (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal), sau pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni constatate”.

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală este constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 274 din

Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecătoreasă Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Silvia Stoenescu, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, procuror în cadrul Secției judiciare.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 1/1/2017 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Timișoara, precum și unele instanțe arondate.

De asemenea, s-a precizat că, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia scrisă a specialiștilor cu privire la chestiunea de drept ce a format obiectul sesizării, Universitatea din Craiova și Universitatea „Nicolae Titulescu” din București comunicând la dosar puncte de vedere.

La data de 17 februarie 2017, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a depus Adresa nr. 24/C/32/III-5/2017, prin care a adus la cunoștință că în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul întrebării prealabile, fiind depuse și concluzii scrise în sensul admiterii sesizării Curții de Apel Iași.

În continuare s-a arătat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor care, la data de 23 februarie 2017, a fost comunicat procurorului și părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală, inculpatul M.L.C. depunând, la data de 8 martie 2017, prin apărătorul său ales, punctul de vedere privind chestiunea de drept supusă dezlegării.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecătoreasă Mirela Sorina Popescu, constatând că nu sunt alte cereri sau excepții de formulat, a solicitat doamnei procuror Marinela Mincă să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept supusă dezbaterii în Dosarul nr. 1/1/2017.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că în cauză este îndeplinită condiția existenței unei chestiuni de drept, în condițiile în care, în esență, instanța solicită interpretarea sintagmei „hotărâre de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an”, conținută de art. 41 alin. (1) din Codul penal. Or, această sintagmă, în raport cu posibilitățile de configurare a primului termen al recidivei, este de natură să genereze dificultăți de interpretare a dispozițiilor legale menționate.

S-a susținut că una dintre condițiile de existență a primului termen al recidivei, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, este

existența unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, definitivă.

Totodată, este admis în mod unanim, doctrinar și jurisprudențial, că primul termen al recidivei poate fi constituit și de o pluralitate de infracțiuni, respectiv un termen plural.

Prin urmare, chiar dacă doctrina și practica judiciară par a se fi ocupat exclusiv de pluralitatea infracțională, sub forma concursului de infracțiuni, ca termen plural, aceasta nu înseamnă că termenul plural al recidivei nu poate fi configurat de oricare dintre formele pluralității (*concurș, recidivă ori pluralitate intermediară*) fie, exclusiv, una dintre acestea, fie în diferite combinații, esențial fiind ca pedeapsa pentru pluralitate să fie mai mare de 1 an, respectând totodată și dispozițiile art. 42 din Codul penal.

Reprezentantul Ministerului Public a arătat că respectarea dispozițiilor art. 42 din Codul penal impune însă ca la stabilirea existenței primului termen al recidivei să fie avute în vedere numai pedepsele aplicate pentru infracțiunile care nu cad sub incidența dispozițiilor menționate, respectiv cu excluderea celor care nu atrag starea de recidivă (se va stabili rezultanta pedepselor care nu intră sub incidența art. 42 din Codul penal, rezultantă în care se include și partea, eventuală, de spor aferentă acestora; dacă rezultanta acestor pedepse, inclusiv prin aplicarea eventuală a unui spor, depășește 1 an, va exista primul termen al recidivei).

În măsura în care, în componența termenului plural nu intră și pedepse aplicate pentru infracțiuni (condamnări care nu atrag starea de recidivă, conform art. 42 din Codul penal), s-a arătat că identificarea primului termen plural al recidivei va avea în vedere pedeapsa pentru întreaga pluralitate. În măsura în care aceasta este mai mare de 1 an, va exista și primul termen al recidivei.

În concluzie, s-a susținut că raportarea numai la rezultanta pedepselor care nu sunt vizate de art. 42 din Codul penal este necesară numai în măsura în care în alcătuirea termenului plural ar intra și infracțiuni/condamnări care nu atrag starea de recidivă.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 19 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 54/244/2015, Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării de principiu a următoarei chestiuni de drept: „dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere ca prim termen al recidivei pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal din 1969 (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal), sau pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni constatate”.

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin rechizitoriul întocmit de Parchetul de pe lângă Judecătoria Huși la data de 9.01.2015, în Dosarul nr. 1.208/P/2014, s-a dispus trimiterea în judecată, printre alți inculpați, și a inculpatului M.L.C., pentru săvârșirea infracțiunii de contrabandă calificată în formă continuată, faptă prevăzută de art. 270 alin. (3) cu referire la art. 274 din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, și a infracțiunii de contrabandă

prevăzute de art. 270 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal, art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 43 alin. (5) din Codul penal.

S-a reținut că activitatea infracțională a inculpatului M.L.C. a constat în aceea că, în perioada iunie—decembrie 2014 a introdus de două ori, a deținut, a transportat și a comercializat pe raza municipiilor Huși și Bârlad țigări de contrabandă aduse din Republica Moldova atât de el, cât și de ceilalți coinculpați, sustrăgându-se controlului vamal, activitate infracțională ce întrunește elementele constitutive a două infracțiuni de contrabandă, prevăzute și pedepsite de art. 270 alin. (2) lit. b) și art. 270 alin. (3) cu referire la art. 274 din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, aceasta din urmă cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal și art. 43 alin. (5) din Codul penal.

Prin Sentința penală nr. 161 din data de 30.06.2016 a Judecătorei Huși au fost condamnați inculpații trimiși în judecată, inculpatul M.L.C. fiind condamnat la următoarele pedepse principale:

— 3 ani și 5 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de contrabandă calificată în formă continuată, faptă prevăzută de art. 270 alin. (3) cu referire la art. 274 din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea art. 75 alin. (2) lit. a) din Codul penal, art. 35 alin. (1) din Codul penal, art. 41 alin. (1) și (3) din Codul penal, art. 43 alin. (5) din Codul penal și art. 375 și art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală;

— 1 an și 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea art. 75 alin. (2) lit. a) din Codul penal, art. 41 alin. (1) și (3) din Codul penal, art. 43 alin. (5) din Codul penal, art. 375 și art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală.

În temeiul art. 38 alin. (1) din Codul penal și art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, instanța de fond a contopit cele două pedepse cu închisoarea aplicate inculpatului în pedeapsa cea mai grea de 3 ani și 5 luni închisoare, care a fost sporită cu o treime din cuantumul celeilalte pedepse, respectiv cu 5 luni închisoare, rezultând o pedeapsă de 3 ani și 11 luni închisoare, în regim de detenție.

Au fost aplicate aceluiași inculpat pedepse complementare și accesorii.

În fața instanței de fond inculpatul a solicitat schimbarea încadrării juridice a faptelor în raport cu care s-a dispus trimiterea sa în judecată, în sensul înlăturării dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal privind recidiva postexecutorie. Cererea a fost respinsă de instanța de fond, cu motivarea că „sunt întrunite condițiile existenței recidivei postexecutorii în cazul inculpatului M.L.C., acesta fiind condamnat anterior definitiv la pedeapsa închisorii mai mare de un an, respectiv 1 an și 10 luni (de fapt, 1 an și 8 luni), pentru mai multe infracțiuni intenționate, condamnare cu privire la care nu a intervenit reabilitarea, iar pedepsele prevăzute pentru faptele din prezenta cauză sunt mai mari de 1 an, acestea fiind comise, de asemenea, cu intenție”.

Prin Sentința penală nr. 22 din data de 17.01.2012 a Judecătorei Huși a fost condamnat inculpatul M.L.C. la pedeapsa rezultantă de 1 an închisoare pentru comiterea unor infracțiuni intenționate, respectiv ultraj, sfidarea organelor judiciare și ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice. A constat instanța că aceste infracțiuni au fost comise de inculpat în termenul de încercare al unei suspendări condiționate a executării unei pedepse de 8 luni închisoare aplicate pentru comiterea infracțiunilor prevăzute și pedepsite de art. 86 alin. (2) și art. 87 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, context în care s-a dispus, conform art. 83 din Codul penal din 1969, revocarea beneficiului suspendării condiționate și

executarea cumulată a celor două pedepse, rezultând un total de pedeapsă de executat de 1 an și 8 luni închisoare.

Această pedeapsă a fost executată de inculpat în perioada 26.09.2012—25.09.2013, dată la care a fost liberat condiționat, cu un rest de pedeapsă de executat de 242 de zile închisoare.

La data când se presupune că inculpatul a comis infracțiunile ce fac obiectul judecății în prezenta cauză pedeapsa anterioară fusese considerată integral executată.

Împotriva soluției dispuse de instanța de fond inculpatul M.L.C. a promovat, în termen legal, calea ordinară de atac a apelului. Printre motivele de apel inculpatul a invocat și greșita reținere de către instanța de fond a dispozițiilor art. 41 alin. (1) și art. 43 alin. (5) din Codul penal în încadrarea juridică a faptelor pentru care s-a dispus condamnarea sa.

III. **Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție**

1. Potrivit art. 41 alin. (1) din Codul penal: „Există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.”

Primul termen al recidivei postexecutorii presupune astfel îndeplinirea următoarelor condiții:

a) existența unei condamnări definitive pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenție directă sau indirectă ori cu praeterintenție;

b) pedeapsa aplicată trebuie să fie detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 1 an și să fi fost executată sau considerată ca executată;

c) să nu fi intervenit reabilitarea de drept sau să nu se fi împlinit termenul de reabilitare judecătorească;

d) hotărârea de condamnare să nu privească infracțiuni săvârșite numai din culpă, infracțiuni pentru care a intervenit amnistia ori fapte ce au fost ulterior dezincriminate.

Legislația penală folosește pentru indicarea primului termen al recidivei postexecutorii expresia „hotărâre de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an”. În limbajul juridic uzual, hotărârea de condamnare este aceea prin care se soluționează fondul cauzei, art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală stabilind când se poate dispune condamnarea inculpatului.

Deși practica judiciară este unanimă în a reține că primul termen al recidivei poate fi reprezentat și de o hotărâre de condamnare pentru un concurs de infracțiuni, important fiind ca pedeapsa rezultantă aplicată să fie mai mare de 1 an închisoare, nici practica judiciară și nici literatura de specialitate nu au analizat situația în care primul termen al recidivei este reprezentat de o hotărâre de condamnare pentru o altă formă a pluralității de infracțiuni decât concursul, respectiv recidiva conform Codului penal din 1969.

Problema care se pune în această situație este de a stabili care este pedeapsa la care se raportează instanța pentru determinarea condițiilor primului termen al recidivei, pedeapsa stabilită în urma condamnării persoanei sau pedeapsa rezultată, ca total, prin aplicarea regulilor de sancționare în cazul revocării suspendării condiționate a executării unei pedepse anterior aplicate.

Practic, în situația inculpatului M.L.C. trebuie stabilit dacă pedeapsa la care trebuie să se raporteze instanța ca prim termen al recidivei este pedeapsa stabilită în urma condamnării acestuia pentru concursul de infracțiuni reținut în sarcina sa prin

Sentința penală nr. 22/2012 a Judecătorei Huși, respectiv 1 an închisoare, sau pedeapsa stabilită de executat, ca total, în urma aplicării dispozițiilor art. 83 din Codul penal din 1969, respectiv 1 an și 8 luni închisoare. Evident, în prima situație nu ne aflăm în prezența recidivei postexecutorii, nefiind întrunită

condiția privind limita minimă a pedepsei de peste 1 an închisoare, pe când în cea de-a doua variantă se impune reținerea stării de recidivă, cu consecințe multiple privind situația juridică a inculpatului apelant.

2. Cu privire la îndeplinirea condițiilor art. 475 din Codul de procedură penală, Curtea de Apel Iași a reținut că este sesizată cu judecarea apelurilor formulate de inculpații C.C., C.L.S., C.L., C.S.C., L.A.I., G.I., M.P.I., M.L.C. și T.R. și de partea civilă D.G.R.F.P. Iași împotriva Sentinței penale nr. 161 din data de 30.06.2016 pronunțată de Judecătoria Huși în Dosarul nr. 54/244/2015, având ca obiect infracțiuni la regimul vamal (Legea nr. 141/1997, Legea nr. 86/2006), soluția ce urmează a fi pronunțată în cauză fiind definitivă.

În același timp, chestiunea de drept invocată de apărătorul inculpatului M.L.C. nu a mai făcut obiectul vreunei proceduri similare, iar din verificările efectuate nu există pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție vreoa cauză care să aibă același obiect sau instanța supremă să fi fost sesizată cu vreun recurs în interesul legii vizând aceeași problemă juridică.

Totodată, prin prisma situației juridice a inculpatului apelant M.L.C., soluționarea problemei de drept ridicate de instanță urmează a influența hotărâtor soluționarea în fond a cauzei, fiind extrem de relevant dacă inculpatului i se poate reține comiterea infracțiunilor pentru care a fost condamnat deja de instanța de fond în stare de recidivă postexecutorie sau nu.

Inculpatul M.L.C. a solicitat în fața instanței de fond schimbarea încadrării juridice a faptelor în raport cu care s-a dispus trimiterea sa în judecată, în sensul înlăturării dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal privind recidiva postexecutorie. Cererea a fost respinsă de instanța de fond, aceasta reținând că sunt întrunite condițiile existenței recidivei postexecutorii. Împotriva soluției dispuse de instanța de fond, inculpatul M.L.C. a promovat, în termen legal, calea ordinară de atac a apelului, printre motivele de apel inculpatul invocând și greșita reținere de către instanța de fond a dispozițiilor art. 41 alin. (1) și art. 43 alin. (5) din Codul penal în încadrarea juridică a faptelor pentru care s-a dispus condamnarea sa.

În plus, calitatea inculpatului apelant de infractor recidivist nu poate influența și ulterior situația juridică a acestuia din perspectiva modului de executare a pedepsei închisorii sau a acordării beneficiului unei eventuale grațieri.

3. Referitor la problema de drept supusă dezlegării, punctul de vedere al completului de judecată este în sensul că la stabilirea stării de recidivă postexecutorie trebuie avute în vedere pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni din hotărârea ce constituie primul termen al recidivei, și nu pedeapsa stabilită prin cumul aritmetic în urma revocării beneficiului suspendării condiționate a executării pedepsei.

Aceasta întrucât dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal fac trimitere la o hotărâre de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, iar prin condamnare se înțelege stabilirea unei/unor pedepse în urma constatării că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă de inculpat, vinovăția sa fiind stabilită dincolo de orice îndoială rezonabilă în cauză [art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală]. Dacă se poate vorbi de condamnare în cazul stabilirii și aplicării pedepsei pentru concursul de infracțiuni reținut în sarcina inculpatului prin sentința de condamnare, în cazul stabilirii pedepsei de executat ca urmare a revocării suspendării condiționate a executării pedepsei se vorbește despre o rezolvare a situației juridice a unei persoane, și nu despre o condamnare penală. De altfel, revocarea suspendării executării pedepsei pentru alte situații decât comiterea unei noi infracțiuni era reglementată de art. 447 din Codul de procedură penală din 1968 la materia punerii în executare a hotărârilor penale, actualmente fiind tot o chestiune de executare conform art. 583 din Codul de procedură penală în vigoare.

Deși practica judiciară, în situații precum cea din speță, a fost constantă în a reține starea de recidivă prin raportare la pedeapsa rezultantă stabilită în sarcina persoanei condamnate, această reținere nu are temei legal expres, condițiile reținerii stării de recidivă nefiind analizate în concret. S-a făcut aplicarea mai degrabă a teoriei dezvoltate în cazul concursului de infracțiuni ca prim termen al recidivei, deși nici în acest caz opiniile teoreticienilor nu sunt concordante, mergând de la reținerea recidivei în orice situație în care pedeapsa rezultantă depășește minimul legal (prof. V. Dongoroz) și până la diferențieri în funcție de infracțiunea din care provine pedeapsa rezultantă (prof. C. Bulai sau M. Udroui).

Totuși, situația concursului de infracțiuni ca prim termen al recidivei este diferită de situația pluralității de infracțiuni din prezenta cauză, când inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă rezultantă pentru un concurs de infracțiuni în cuantum de 1 an închisoare, iar în urma revocării suspendării condiționate a executării unei pedepse cu închisoarea de 8 luni, a avut de executat 1 an și 8 luni închisoare. Pedeapsa de 1 an și 8 luni închisoare a fost stabilită de instanța de fond ca pedeapsă totală de executat, dar nu reprezintă o pedeapsă rezultantă, unică, precum cea stabilită în cazul concursului de infracțiuni. În cazul pluralității de infracțiuni ce constituie concurs de infracțiuni legea prevede expres cum se stabilește această pedeapsă rezultantă de executat — art. 39 și 40 din Codul penal — făcând trimitere expresă la contopirea pedepselor stabilite pentru infracțiuni concurente. Dimpotrivă, în cazul pluralității de infracțiuni ce constituie recidivă postcondamnatorie, dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal fac trimitere la pedepse distincte, pedeapsa nou-stabilită ce se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată sau la restul rămas neexecutat.

Mai mult, potrivit art. 83 din Codul penal din 1969, lege penală sub imperiul căreia a fost condamnat inculpatul M.L.C. prin Sentința penală nr. 22/2012 ce constituie primul termen al recidivei reținute în sarcina acestuia de instanța de fond, se prevedea că, dacă în cursul termenului de încercare condamnatul a săvârșit din nou o infracțiune pentru care s-a pronunțat o condamnare definitivă chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă suspendarea condiționată și dispune executarea în întregime a pedepsei, fără ca aceasta să se contopească cu pedeapsa aplicată pentru noua infracțiune. În literatura de specialitate se reține că odată revocată suspendarea instanța dispune executarea pedepsei ce fusese suspendată, precum și a pedepsei pentru noua infracțiune, cele două pedepse neputându-se contopi. În legătură cu aceasta, legea prevede că la stabilirea pedepsei pentru noua infracțiune instanța nu mai aplică sporul prevăzut pentru recidivă. Legiuitorul a considerat deci că executarea integrală a celor două pedepse este suficientă și face inutilă agravarea decurgând din starea de recidivă după condamnare în care se găsește condamnatul.

În cazul revocării suspendării condiționate a executării pedepsei, fiind vorba de două pedepse ce se execută succesiv (cumulul aritmetic al acestora fiind doar o creație a teoriei și practicii judiciare la care legea nu face referire expresă), este evident că trebuie analizate condițiile primului termen al recidivei postexecutorii prin raportare la fiecare dintre acestea, respectiv prin raportare la pedeapsa ce a fost suspendată condiționat (sau sub supraveghere conform actualei legislații), și apoi prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea sau concursul de infracțiuni comis în termenul de încercare al acestei suspendări.

Această rezolvare se impune cu evidență mai ales atunci când revocarea suspendării condiționate a executării pedepsei anterior aplicate intervine ca urmare a comiterii unei infracțiuni din culpă în cursul termenului de încercare (revocare lăsată la latitudinea instanței) și când, eventual, pedeapsa ce depășește 1 an închisoare este aplicată pentru această din urmă

infracțiune. În atare situație, în cazul comiterii unei noi infracțiuni intenționate după executarea pedepsei cumulate, condițiile pentru primul termen al recidivei postexecutorii se impun a fi analizate separat, în raport cu fiecare pedeapsă anterior stabilită, respectiv pedeapsa suspendată condiționat și pedeapsa aplicată pentru infracțiunea din culpă, iar nu prin raportare la pedeapsa executată efectiv prin cumul aritmetic.

IV. Punctul de vedere al inculpaților asupra chestiunii de drept sesizate

În motivarea cererii de sesizare formulate de inculpatul M.L.C. prin apărător s-a arătat că, așa cum rezultă din actul de inculpare, inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute și pedepsite de art. 270 alin. (3) cu referire la art. 274 din Legea nr. 286/2006 cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal și art. 270 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 86/2006, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal, art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 43 alin. (5) din Codul penal. Pentru a reține această încadrare, Parchetul de pe lângă Judecătoria Huși a reținut că, în condițiile în care prin Sentința penală nr. 22 din data de 17.01.2012 inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă de 1 an și 10 luni (în fapt, 1 an și 8 luni), se impune reținerea stării de recidivă postexecutorie prevăzute de art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 43 alin. (5) din Codul penal.

În realitate, prin Sentința penală nr. 22/2012 instanța a dispus condamnarea inculpatului la o pedeapsă de 1 an închisoare, prin contopirea mai multor pedepse, iar în temeiul art. 83 din Codul penal a dispus revocarea suspendării condiționate pentru pedeapsa de 8 luni aplicată prin Sentința penală nr. 196 din data de 10.06.2008, urmând ca inculpatul să execute cele două pedepse (1 an, respectiv 8 luni), în total 1 an și 8 luni închisoare. În aceste condiții, nu este vorba de o condamnare mai mare de 1 an așa cum prevăd dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal.

Atât în practica judiciară, cât și în literatura de specialitate (veche) s-a considerat că în astfel de situații pedepsele, deși cumulate aritmetic, rămân distincte, iar pentru stabilirea stării de recidivă nu se poate lua în considerare cuantumul rezultat prin însumarea lor. În sprijinul acestei soluții sunt și dispozițiile art. 83 din vechiul Cod penal care prevăd expres că, dacă în cursul termenului de încercare cel condamnat a săvârșit din nou o infracțiune pentru care s-a pronunțat o hotărâre definitivă chiar și după expirarea acestui termen, instanța va revoca suspendarea condiționată, dispunând executarea în întregime a pedepsei care nu se contopește cu pedeapsa aplicată pentru noua infracțiune, dispoziții preluate în noul Cod penal în art. 88 și art. 96. Din prevederile legale mai sus enunțate, care înlătură posibilitatea de contopire a pedepselor, rezultă clar că aceste două pedepse sunt distincte, iar împrejurarea că ele se execută cumulat aritmetic (în continuare una după alta) nu înlătură caracterul lor independent.

Deci, luarea lor în seamă în vederea reținerii stării de recidivă postexecutorie ar trebui să se facă plecând de la premisa pluralității de pedepse, fiecare având un cuantum distinct.

În aceste condiții, inculpatul nu a executat o pedeapsă mai mare de 1 an, ci două pedepse, una de 1 an și cealaltă de 8 luni, situație care atrage neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege în art. 41 alin. (1) din Codul penal, cele două pedepse aplicate inculpatului neputând forma primul termen al recidivei.

Din punctul de vedere al inculpatului, la stabilirea primului termen al recidivei se are în vedere pedeapsa aplicată ca urmare a condamnării inculpatului pentru fiecare infracțiune în parte, și nu pedeapsa pe care a fost obligat să o execute ca urmare a cumulului aritmetic între pedeapsa la care a fost condamnat prin Sentința penală nr. 22 din data de 17.01.2012 și pedeapsa aplicată prin Sentința penală nr. 196 din data de 10.06.2008 a cărei suspendare condiționată a fost revocată prin Sentința penală nr. 22 din data de 17.01.2012.

Ceilalți apelanți inculpați, prin apărători, au solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că cererea de sesizare este întemeiată.

V. Dispoziții legale incidente

Art. 41 alin. (1) din Codul penal — Recidiva

(1) Există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

(2) Există recidivă și în cazul în care una dintre pedepsele prevăzute în alin. (1) este detențiunea pe viață.

(3) Pentru stabilirea stării de recidivă se ține seama și de hotărârea de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o faptă prevăzută și de legea penală română, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

VI. Jurisprudența Curții Constituționale

În jurisprudența Curții Constituționale nu s-au identificat decizii cu privire la problema de drept ce face obiectul sesizării.

VII. Jurisprudența națională în materie

Curțile de apel și instanțele arondate au înaintat hotărâri judecătorești referitoare la problema de drept supusă dezlegării, hotărâri care se află atașate la prezentul dosar.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate Decizia nr. 750 din data de 3 martie 2014 și Decizia nr. 2.241 din data de 3 iulie 2014, decizii prin care s-a stabilit că primul termen al recidivei se raportează la pedeapsa rezultată din cumulul aritmetic al pedepsei aplicate pentru infracțiunea care a atras revocarea suspendării condiționate și pedeapsa a cărei executare a fost inițial suspendată condiționat.

Astfel, în considerentele Deciziei nr. 750 din data de 3 martie 2014 a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a reținut că din fișa de cazier judiciar rezultă că recurentul inculpat a fost condamnat prin Sentința penală nr. 155 din data de 26 ianuarie 2010 a Judecătoria Bacău, definitivă prin neapelare, la pedeapsa de 1 an închisoare în condițiile art. 81 din Codul penal anterior (...), pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 86 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

Prin Sentința penală nr. 767 din data de 28 martie 2012 pronunțată de Judecătoria Medgidia, definitivă prin Decizia penală nr. 932/P din data de 4 octombrie 2012 a Curții de Apel Constanța, recurentul inculpat a fost condamnat la pedeapsa de 8 luni închisoare pentru infracțiunea prevăzută în art. 86 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 (...), s-a revocat suspendarea condiționată a executării pedepsei de 1 an închisoare dispusă prin Sentința penală nr. 155 din data de 26 ianuarie 2010, s-a adăugat această din urmă pedeapsă la pedeapsa de 8 luni închisoare și s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa de 1 an și 8 luni închisoare în regim privativ de libertate. Infracțiunea de dare de mită pentru care inculpatul a fost trimis în judecată în prezenta cauză a fost comisă la data de 15 octombrie 2012, deci ulterior rămânerei definitive a Sentinței penale nr. 767 din data de 28 martie 2012 a Judecătoria Medgidia și care constituie primul termen al recidivei postcondamnatorii prevăzute în art. 37 alin. (1) lit. a) din Codul penal anterior.

Raportat la datele sus-menționate, în cauză sunt incidente dispozițiile art. 39 alin. (1) din Codul penal anterior care reglementează pedeapsa în caz de recidivă pentru persoana fizică și care dispun că, în cazul recidivei prevăzute în art. 37 alin. (1) lit. a), pedeapsa stabilită pentru infracțiunea săvârșită ulterior și pedeapsa aplicată pentru infracțiunea anterioară se contopesc potrivit regulilor de la concursul de infracțiuni. În consecință, instanța de fond și instanța de apel trebuiau să dea eficiență prevederilor legale sus-menționate și să contopească

pedeapsa de 1 an și 8 luni închisoare aplicată prin Sentința penală nr. 767 din data de 28 martie 2012 a Judecătoriei Medgidia cu pedeapsa de 2 ani închisoare aplicată în prezenta cauză, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea, de 2 ani închisoare.

Din considerentele Deciziei nr. 750 din data de 3 martie 2014 a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție se desprinde concluzia că instanța a stabilit că primul termen al recidivei se raportează la pedeapsa de 1 an și 8 luni închisoare, rezultată din cumulum aritmetic al pedepsei aplicate pentru infracțiunea care a atras revocarea suspendării condiționate cu pedeapsa a cărei executare a fost inițial suspendată condiționat.

În cuprinsul Deciziei nr. 2.241 din data de 3 iulie 2014 a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție se regăsesc considerentele Deciziei nr. 110/A din data de 10 octombrie 2013 a Curții de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori, în sensul că este întemeiată critica referitoare la reținerea stării de recidivă postexecutorie în cazul inculpatului A., întrucât pedeapsa pentru care s-a reținut această stare de recidivă nu îndeplinește condițiile primului termen al recidivei. S-a apreciat că primul termen al recidivei îl constituie o pedeapsă de 6 luni închisoare (pedeapsa de 2 luni aplicată prin Sentința penală nr. 529/2007 a Judecătoriei Satu Mare, definitivă prin Decizia penală nr. 272/R/2008 a Curții de Apel Oradea, la care s-a adăugat, ca urmare a aplicării dispozițiilor art. 83 din Codul penal anterior, pedeapsa de 4 luni închisoare aplicată prin Sentința penală nr. 2.081/2005 a Judecătoriei Satu Mare, definitivă prin Decizia penală nr. 3/A/2006 a Tribunalului Satu Mare), contrar dispozițiilor art. 37 alin. (1) lit. b) din Codul penal anterior.

Din considerentele Deciziei nr. 110/A din data de 10 octombrie 2013 a Curții de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori, menținută sub aspectul nereținerii recidivei postexecutorii de către Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, se desprinde concluzia că instanța a constatat inexistența primului termen al recidivei prin raportare la pedeapsa de 6 luni închisoare [care nu îndeplinea condiția prevăzută în art. 37 alin. (1) lit. b) din Codul penal anterior, nedepășind pragul de 6 luni închisoare], rezultată tot din cumulum aritmetic al pedepsei aplicate pentru infracțiunea care a atras revocarea suspendării condiționate cu pedeapsa a cărei executare a fost inițial suspendată condiționat.

IX. Opiniile instanțelor judecătorești

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate s-au conturat două opinii:

1. Într-o primă opinie exprimată de Curtea de Apel Brașov, Judecătoria Întorsura Buzăului, Curtea de Apel București în opinie minoritară, Tribunalul București, Judecătoria Lehliu-Gară, Judecătoria Slobozia, Tribunalul Buzău, Tribunalul Prahova, Judecătoria Ploiești, Tribunalul Dâmbovița, Curtea de Apel Galați în opinie majoritară, Judecătoria Brăila, Tribunalul Olt, Tribunalul Gorj, Tribunalul Mehedinți, Curtea de Apel Craiova, Tribunalul Dolj în opinie minoritară, Judecătoria Tulcea, Judecătoria Babadag, Judecătoria Hârșova, Judecătoria Constanța, Judecătoria Toplița, Tribunalul Mureș, Curtea de Apel Bacău, Judecătoria Moinești, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Judecătoria Oravița, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Iași, Curtea de Apel Suceava, Judecătoria Botoșani, Tribunalul Botoșani, Tribunalul Cluj în opinie majoritară, Judecătoria Cluj-Napoca, Judecătoria Turda, Judecătoria Deva, Judecătoria Baia Mare, Tribunalul Hunedoara, Curtea de Apel Oradea, s-a arătat că la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere, ca prim termen al recidivei, pedeapsa rezultantă aplicată.

În susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că textul art. 41 alin. (2) din Codul penal este clar și se referă la condamnarea la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, indiferent dacă este vorba de o pedeapsă unică sau o pedeapsă

rezultată dintr-o pluralitate de infracțiuni, inclusiv prin cumul potrivit dispozițiilor art. 83 din Codul penal anterior.

A raționa altfel ar echivala cu pierderea din vedere a esenței recidivei, ca stare de agravare a răspunderii penale, deoarece reflectă o pericolozitate mai mare a celui care comite infracțiunile în stare de recidivă, perseverează pe calea infracțională și, în ciuda avertismentului primit din partea societății prin condamnarea definitivă, comite din nou alte infracțiuni.

Dacă sub imperiul Codului penal anterior exista opinia potrivit căreia nu constituia prim termen al recidivei o condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pe considerentul că în acest caz exista o recidivă specială care nu atrăgea tratamentul prevăzut pentru recidivă după condamnare obișnuită, ci pe acela, mult mai sever, prevăzut de art. 83 din Codul penal în dispoziția art. 96 alin. (5) din Codul penal actual, pedeapsa principală pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară.

Singura ipoteză în care se poate face această distincție este aceea în care pedeapsa rezultantă aplicată este compusă din pedepse aplicate care nu atrag starea de recidivă potrivit art. 42 din Codul penal, cum ar fi o infracțiune intenționată și o infracțiune comisă din culpă, caz în care se va avea în vedere pedeapsa aplicată pentru infracțiunea intenționată, și nu pentru cea comisă din culpă.

2. Cea de a doua opinie este în sensul că la stabilirea stării de recidivă postexecutorie prevăzută de art. 41 alin. (1) din Codul penal trebuie să se țină seama de pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni din hotărârea ce constituie primul termen al recidivei, și nu de pedeapsa stabilită prin aplicarea cumulumului aritmetic ca urmare a revocării suspendării, a fost exprimată de Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Sălaj, Judecătoria Aiud, Tribunalul Brașov, Judecătoria Rupea, Tribunalul Covasna, Judecătoria Târgu Secuiesc, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Judecătoria Marghita, Judecătoria Miercurea-Ciuc, Judecătoria Luduș, Judecătoria Odorheiu Secuiesc, Tribunalul Caraș-Severin, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Moldova Nouă, Judecătoria Sânnicolau Mare, Judecătoria Timișoara, Tribunalul Tulcea, Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Galați în opinie minoritară, Curtea de Apel București în opinie majoritară, Judecătoria Tecuci, Judecătoria Liești, Tribunalul Vrancea, Judecătoria Câmpina, Judecătoria Mizil.

În esență, în susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal fac trimitere la o hotărâre de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an, iar prin condamnare se înțelege stabilirea unei/unor pedepse în urma constatării că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă de inculpat, vinovăția sa fiind stabilită dincolo de orice îndoială rezonabilă în cauză [art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală]. Dacă se poate vorbi de condamnare în cazul stabilirii și aplicării pedepsei pentru concursul de infracțiuni reținut în sarcina inculpatului prin sentința de condamnare, în cazul stabilirii pedepsei de executat ca urmare a revocării suspendării condiționate a executării pedepsei, suntem în prezența unei rezolvări a situației juridice a unei persoane, și nu a unei condamnări penale.

Această rezolvare se impune cu evidență mai ales atunci când revocarea suspendării condiționate a executării pedepsei anterior aplicate intervine ca urmare a comiterii unei infracțiuni din culpă, în cursul termenului de încercare (revocare lăsată la latitudinea instanței), și când, eventual, pedeapsa ce depășește un an închisoare este aplicată pentru această din urmă infracțiune. În atare situație, în cazul comiterii unei noi infracțiuni intenționate, după executarea pedepsei cumulate, condițiile pentru primul termen al recidivei postexecutorii se impun a fi analizate separat, în raport cu fiecare pedeapsă anterior stabilită, respectiv pedeapsa suspendată condiționat și

pedeapsa aplicată pentru infracțiunea din culpă, iar nu prin raportare la pedeapsa executată efectiv prin cumul aritmetic.

X. Opinia Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 24/C/32/III-5/2017, a arătat că, în măsura în care în componența termenului plural nu intră și pedepse aplicate pentru infracțiuni (condamnări care nu atrag starea de recidivă, conform art. 42 din Codul penal), la identificarea primului termen plural al recidivei se va avea în vedere pedeapsa pentru întreaga pluralitate, iar în măsura în care aceasta este mai mare de 1 an va exista și primul termen al recidivei.

Raportarea numai la rezultanta pedepselor care nu sunt vizate de art. 42 din Codul penal (conform mecanismului expus anterior) este necesară numai în măsura în care în alcătuirea termenului plural ar intra și infracțiuni/condamnări care nu atrag starea de recidivă.

În argumentarea acestui punct de vedere se arată că una dintre condițiile de existență a primului termen al recidivei, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, este existența unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, definitivă.

Totodată, este admis în mod unanim, doctrinar și jurisprudențial, că primul termen al recidivei poate fi constituit și de o pluralitate de infracțiuni, respectiv un termen plural.

Prin urmare, chiar dacă doctrina și practica judiciară par a se fi ocupat exclusiv de pluralitatea infracțională, sub forma concursului de infracțiuni, ca termen plural, aceasta nu înseamnă că termenul plural al recidivei nu poate fi configurat de oricare dintre formele pluralității (concurș, recidivă ori pluralitate intermediară), fie exclusiv una dintre acestea, fie în diferite combinații. Esențial este însă ca pedeapsa pentru pluralitate să fie mai mare de 1 an, respectând totodată și dispozițiile art. 42 din Codul penal.

Aceasta semnifică faptul că, de principiu, ca regulă, în verificarea existenței primului termen plural al recidivei, raportarea se face la pedeapsa aplicată pentru pluralitate.

S-a arătat că respectarea dispozițiilor art. 42 din Codul penal impune însă ca la stabilirea existenței primului termen să fie avute în vedere numai pedepsele stabilite pentru infracțiunile care nu cad sub incidența dispozițiilor menționate, respectiv cu excluderea celor care nu atrag starea de recidivă (se va stabili rezultanta pedepselor care nu intră sub incidența art. 42 din Codul penal, rezultantă în care se include și partea, eventuală, de spor aferentă acestora, iar dacă rezultanta acestor pedepse, inclusiv prin aplicarea eventuală a unui spor, depășește 1 an, va exista primul termen al recidivei).

Acest parcurs în identificarea primului termen plural al recidivei a fost consacrat doctrinar și jurisprudențial.

XI. Punctul de vedere al specialiștilor cu privire la problema de drept supusă dezlegării

În conformitate cu dispozițiile art. 475 alin. (1) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat opinia scrisă a specialiștilor asupra chestiunii de drept supuse dezlegării, fiind exprimate două opinii de către specialiștii din cadrul Catedrei de drept penal din cadrul Facultății de Drept a Universității „Nicolae Titulescu” din București și, respectiv, din partea specialiștilor Catedrei de drept penal a Facultății de Drept a Universității din Craiova.

Referitor la problema de drept ce face obiectul prezentului dosar, *specialiștii din cadrul Catedrei de drept penal a Facultății de Drept, Universitatea „Nicolae Titulescu” din București* au opinat în sensul că, pentru stabilirea stării de recidivă, verificarea îndeplinirii condițiilor legale trebuie să se raporteze la fiecare dintre infracțiunile componente ale pluralității pentru care există o condamnare anterioară, argumentându-se prin următoarele:

1. Recidiva este o stare de agravare a cărei existență este condiționată de mai multe cerințe cumulative. Aceste cerințe privesc nu numai cuantumul pedepsei din hotărârea de condamnare ce constituie primul termen al recidivei, ci și condiții legate de forma de vinovăție cu care se comit infracțiunile ce compun pluralitatea, vârsta infractorului, momentul la care se săvârșesc aceste infracțiuni în raport cu intervenția sau nu a reabilitării, cerințe referitoare la eventuala intervenție între timp a amnistiei.

2. Dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal care fac referire la rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an și dispozițiile art. 42 din Codul penal care se referă la hotărârile de condamnare care nu atrag recidiva nu instituie o ordine de prioritate între condițiile recidivei. În mod evident, verificarea îndeplinirii cerințelor prevăzute la art. 42 din Codul penal nu se poate realiza în mod global, ci numai prin raportare la fiecare dintre infracțiunile care compun pluralitatea. Pentru simetrie logică, aceeași concluzie se impune și în cazul cerinței privitoare la cuantumul pedepsei din hotărârea definitivă de condamnare, ceea ce presupune că, în ipoteza în care este vorba despre o pedeapsă rezultantă pentru o pluralitate de infracțiuni, aceasta ar trebui descompusă.

În ipoteza în care s-ar utiliza un alt mecanism (cuantumul pedepsei din condamnarea definitivă anterioară ar fi luat în considerare în mod global, ca pedeapsă rezultantă unică), s-ar putea ajunge la situația în care, spre exemplu, să se rețină recidiva dacă prima condamnare definitivă este la o pedeapsă cu închisoarea ce depășește 1 an, dar este pronunțată pentru un concurs între infracțiuni intenționate și infracțiuni din culpă sau pentru un concurs între o infracțiune comisă în timpul minorității și una după majorat (dacă se execută pedeapsa în condițiile art. 129 din Codul penal).

3. În ipoteza în care primul termen al recidivei ar fi apreciat prin raportare la pedeapsa rezultantă pentru o pluralitate de infracțiuni intenționate, și nu la pedepsele componente, există riscul de a se reinvia „mica recidivă”, instituție pe care actualul Cod penal nu o mai reglementează, așa cum o făcea Codul penal din 1969.

În sistemul Codului penal din 1969, mica recidivă exista atunci când, după condamnarea la cel puțin trei pedepse cu închisoarea până la 6 luni sau după executare, după grațierea totală sau a restului de pedeapsă ori după prescrierea executării a cel puțin trei asemenea pedepse, cel condamnat săvârșește din nou o infracțiune cu intenție pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de un an conform art. 37 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

În sistemul actualului Cod penal, dacă infracțiunile intenționate pentru care s-a pronunțat condamnarea definitivă anterioară sunt mai multe, dar pentru fiecare se stabilesc pedepse sub 1 an închisoare, pedeapsa rezultantă aplicată poate depăși acest cuantum (spre exemplu, zece infracțiuni intenționate concurente, pentru fiecare pedeapsa stabilită fiind de 4 luni închisoare, ceea ce face ca rezultanta să fie închisoarea de 1 an și 4 luni).

Dacă primul termen ar fi reprezentat de pedeapsa rezultantă, aceasta ar atrage recidiva la infracțiunea intenționată comisă ulterior condamnării definitive, ceea ce ar face să se nască o „mică recidivă”, în contra voinței legiuitorului penal actual, care nu a mai reglementat această instituție.

4. Dispozițiile art. 43 din Codul penal, ca și cele ale art. 39 din Codul penal din 1969, au denumirea marginală „pedeapsa în caz de recidivă”, ceea ce arată că obiectul reglementării este reprezentat de un sistem de sancționare specific pentru ipotezele în care se constată existența stării de recidivă.

Chiar dacă în cuprinsul articolelor menționate se folosește sintagma „pedeapsa anterioară”, din aceasta nu se poate înțelege că sistemul de sancționare ar fi aplicabil în toate

situațiile în care avem de-a face cu o pedeapsă anterioară, ci doar atunci când noua infracțiune îndeplinește cerințele pentru a fi considerată comisă în stare de recidivă. Această afirmație rezultă din expresiile „se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă” — art. 43 alin. (1) din Codul penal și „o nouă infracțiune în stare de recidivă” — art. 43 alin. (5) din Codul penal.

Mai mult, la art. 43 alin. (2) din Codul penal este reglementat mecanismul de sancționare pentru ipoteza în care, mai înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată, „sunt săvârșite mai multe infracțiuni concurente, dintre care cel puțin una se află în stare de recidivă”.

De aici rezultă că intenția legiuitorului a fost ca starea de recidivă să se aprecieze prin cercetarea condițiilor în raport cu fiecare dintre infracțiuni, pentru că altfel nu s-ar putea determina situația în care una dintre noile infracțiuni se află în stare de recidivă și cealaltă sau celelalte nu se află și nici situația în care niciuna dintre noile infracțiuni nu se află în stare de recidivă.

5. Definind pluralitatea intermediară, art. 44 alin. (1) din Codul penal vorbește despre situația în care „condamnatul săvârșește din nou o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă”. Legea nu distinge care dintre condiții nu sunt întrunite, prin urmare poate fi vorba inclusiv despre cerințele referitoare la primul termen, acestea neputând fi deci apreciate global.

Specialiștii din cadrul Catedrei de drept penal, Universitatea din Craiova, au exprimat un punct de vedere contrar, în sensul că în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie, se are în vedere, ca prim termen al recidivei, pedeapsa stabilită prin cumul potrivit art. 83 din Codul penal din 1969 (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal), iar nu pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni constatate.

Astfel, din dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal reiese drept condiție obligatorie a recidivei existența unei condamnări definitive la pedeapsa închisorii mai mare de un an. Este adevărat că în literatura de specialitate nu s-a analizat situația în care primul termen al recidivei este o altă formă de infracțiuni decât concursul, dar acest lucru nu înseamnă că nu este posibil.

Se apreciază că primul termen al recidivei poate fi și o hotărâre de condamnare pronunțată în urma unei recidive sau a unei pluralități intermediare, iar în această ipoteză se va lua în calcul pedeapsa rezultantă, nu pedepsele componente ale pluralității.

În sprijinul acestui punct de vedere se aduce drept argument faptul că operațiunea nu este o simplă modificare în executarea unei hotărâri, precum în ipoteza înlocuirii pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii, ci ne aflăm în ipoteza unor noi evaluări de fapte, care se raportează însă la situația juridică a condamnatului, rezultând o nouă condamnare.

De asemenea, afirmația inculpatului în sensul că, potrivit prevederilor legale (art. 83 din vechiul Cod penal și art. 88 și art. 96 din Codul penal), pedepsele sunt distincte, întrucât se înlătură posibilitatea de contopire a acestora, este greșită din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

Raportat la textele legale enumerate anterior se constată că între art. 96 din actualul Cod penal și art. 83 din Codul penal anterior nu există perfectă identitate, tratamentul în ipoteza revocării pedepsei pentru săvârșirea unei noi infracțiuni fiind diferit.

În Codul penal anterior exista un cumul aritmetic între pedeapsa ce a făcut obiectul suspendării și pedeapsa stabilită pentru noua infracțiune, fără a mai aplica sporul prevăzut de lege pentru recidivă. În actualul Cod penal, pedeapsa principală pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară. În ipoteza în care s-ar fi aplicat art. 96 din Codul penal, iar nu art. 83 din vechiul Cod penal, instanța ar fi trebuit

să procedeze în felul următor: ar fi dispus condamnarea inculpatului pentru fiecare dintre infracțiunile concurente comise în termenul de încercare al suspendării condiționate a pedepsei de 8 luni, ar fi revocat suspendarea și ar fi aplicat regulile pluralității intermediare, contopind pe rând pedeapsa stabilită pentru fiecare infracțiune nou-comisă cu pedeapsa a cărei executare a fost suspendată, obținând pedepse rezultante parțiale. Aceste pedepse rezultante parțiale ar fi fost contopite la rândul lor potrivit regulilor concursului de infracțiuni.

Actualul Cod penal nu mai prevede imposibilitatea contopirii, ci, dimpotrivă. Dacă instanța ar fi aplicat legea penală nouă și ar fi procedat în felul descris anterior, pedepsele în mod cert își pierd individualitatea. Din moment ce Codul penal prevede în art. 96 alin. (5) contopirea potrivit regulilor aplicabile pluralității intermediare, acest argument nu își mai găsește susținerea.

Mai mult decât atât, din aceleași considerente, nu poate fi primit nici argumentul instanței în sensul că cele două pedepse se execută succesiv, ceea ce determină analizarea condițiilor recidivei în mod distinct, prin raportare la ambele pedepse. Dacă am accepta această idee, ar însemna să considerăm ca executată o pedeapsă ce a fost suspendată (și ulterior revocată), iar cealaltă pedeapsă în curs de executare. Am ajunge în ipoteza în care noua infracțiune s-ar afla atât în recidivă postexecutorie, cât și postcondamnatorie, deși cele două pedepse nu sunt distincte și fac obiectul aceleiași condamnări.

XII. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului nu au fost identificate decizii în problema de drept analizată.

XIII. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

În aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal cu privire la primul termen al recidivei, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se ține seama de pedeapsa aplicată prin cumul aritmetic potrivit art. 83 din Codul penal anterior (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal).

Opinia exprimată se întemeiază pe următoarele argumente:

a) Potrivit dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal, există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

Cu privire la primul termen al recidivei, legiuitorul se referă în cuprinsul dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal la pedeapsa închisorii mai mare de un an, fără a limita existența primului termen al recidivei la pedeapsa închisorii mai mare de un an aplicată pentru o singură infracțiune. În absența unei reglementări prin care legiuitorul să limiteze existența primului termen al recidivei la pedeapsa închisorii mai mare de un an aplicată pentru o singură infracțiune, dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal sunt incidente atât în cazul în care pedeapsa închisorii mai mare de un an este aplicată pentru o singură infracțiune, cât și în cazul în care pedeapsa închisorii mai mare de un an este aplicată pentru o pluralitate de infracțiuni (concurs de infracțiuni, recidivă, pluralitate intermediară), indiferent de regulile pe baza cărora este aplicată pedeapsa pentru pluralitatea de infracțiuni (cumul juridic cu spor facultativ sau obligatoriu ori cumul aritmetic).

b) S-a arătat că opinia exprimată se reflectă și în decizii ale Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cum ar fi de pildă Decizia nr. 750 din data de 3 martie 2014, Decizia nr. 2.241 din data de 3 iulie 2014.

XIV. **Opinia judecătorului-raportor**

Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul admiterii sesizării Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 54/244/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei probleme de drept: „dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere ca prim termen al recidivei pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal din 1969 (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal), sau pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni constatate” și statuării că, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere, ca prim termen al recidivei, pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal anterior (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal).

XV. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

A. **Cu privire la condițiile de admisibilitate a sesizării**

Din examinarea dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală rezultă că pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este necesar să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții, și anume:

a) să existe o cauză în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele enumerate expres de dispozițiile art. 475 alin. (1) din Codul de procedură penală, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curte de apel sau tribunal;

b) chestiunea de drept supusă dezlegării să conducă la soluționarea în fond a cauzei respective;

c) problema de drept nu a fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În speță, Înalta Curte constată că sunt îndeplinite condițiile menționate anterior, respectiv există o cauză aflată în curs de judecată în ultimă instanță, Curtea de Apel Iași fiind investită cu soluționarea apelurilor declarate, între alții, și de inculpatul M.L.C. împotriva Sentinței penale nr. 161 din data de 30 iunie 2016 pronunțate de Judecătoria Huși, decizia Curții de Apel Iași fiind definitivă, Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a mai pronunțat cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării, această chestiune de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar dezlegarea acesteia conduce la soluționarea în fond a cauzei respective.

B. **Referitor la chestiunea de drept a cărei dezlegare este solicitată**

În aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul penal cu privire la primul termen al recidivei, pentru stabilirea stării de recidivă postexecutorie se ține seama de pedeapsa aplicată prin cumul aritmetic potrivit art. 83 din Codul penal anterior (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal).

Potrivit art. 41 alin. (1) din Codul penal există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, recidiva există și în cazul în care una dintre pedepsele prevăzute în alin. (1) este detențiunea pe viață.

Potrivit alin. (3), pentru stabilirea stării de recidivă se ține seama și de hotărârea de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o faptă prevăzută și de legea penală română, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

Din analiza dispozițiilor legale invocate rezultă că recidiva este o formă a pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea de către o persoană fizică, din nou, cu intenție sau cu praeterintenție, a unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 1 an sau mai mare, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare.

Recidiva postexecutorie există atunci când cel condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenție sau cu praeterintenție la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, pe care a executat-o sau este considerată ca executată (după grațierea totală sau a restului de pedeapsă ori după prescripția executării pedepsei), săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu praeterintenție, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 1 an sau mai mare.

În ceea ce privește primul termen al recidivei, acesta trebuie să îndeplinească mai multe condiții, și anume:

— hotărârea definitivă de condamnare să se fi pronunțat pentru o infracțiune săvârșită cu intenție directă sau indirectă ori cu praeterintenție;

— pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare să fie detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 1 an și să fi fost executată sau considerată ca executată ca urmare a grațierii totale sau a restului de pedeapsă ori ca urmare a intervenției prescripției executării pedepsei;

— să nu fi intervenit reabilitarea de drept sau să nu se fi împlinit termenul de reabilitare judecătorească;

— condamnarea să nu fie dintre acelea de care nu se ține seama la stabilirea stării de recidivă, potrivit art. 42 din Codul penal, respectiv să nu fie pronunțată pentru infracțiuni săvârșite din culpă, infracțiuni amnistiate sau pentru fapte care nu mai sunt prevăzute de legea penală.

Referitor la primul termen al recidivei, în doctrină se admite că pedeapsa poate fi aplicată pentru o singură infracțiune sau pentru un concurs de infracțiuni, în acest din urmă caz avându-se în vedere pedeapsa rezultantă, care trebuie să fie mai mare decât pragul prevăzut de lege (6 luni sub imperiul Codului penal anterior și un an sub imperiul noului Cod penal), chiar dacă niciuna dintre pedepsele stabilite pentru infracțiunile concurente nu depășește acest prag. Rezultă, așadar, că în cazul concursului de infracțiuni se ține seama de pedeapsa rezultantă, inclusiv de sporul aplicat pentru concursul de infracțiuni (facultativ conform Codului penal anterior și obligatoriu conform noului Cod penal).

Dacă în doctrină se admite că primul termen al recidivei privește pedeapsa aplicată pentru un concurs de infracțiuni (pedeapsa rezultantă), nu există nicio rațiune pentru a nu admite că primul termen al recidivei privește și pedeapsa aplicată pentru pluralitatea intermediară sau recidiva postcondamnatorie.

În aceste condiții este lipsit de relevanță faptul că pedeapsa pentru pluralitatea intermediară sau recidiva postcondamnatorie a fost aplicată sub imperiul Codului penal anterior, potrivit regulilor generale sau potrivit regulilor speciale prevăzute de art. 83 din Codul penal anterior privind revocarea suspendării condiționate a executării pedepsei.

Totodată, noile dispoziții ale art. 96 alin. (5) din Codul penal, în materie de revocare a suspendării, prevăd explicit aplicabilitatea dispozițiilor referitoare la pluralitatea intermediară sau la recidivă postcondamnatorie, iar dispozițiile art. 43 alin. (1) din Codul penal privitoare la pedeapsa în caz de recidivă postcondamnatorie stabilesc regula cumulului aritmetic în materie de recidivă postcondamnatorie.

Un alt argument ce conduce la concluzia că, pentru stabilirea stării de recidivă postexecutorie, se ține seama de pedeapsa aplicată prin cumul aritmetic și faptul că legiuitorul se referă în cuprinsul art. 41 alin. (1) din Codul penal la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, fără a limita existența primului termen al recidivei la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an aplicată pentru o singură infracțiune, dispozițiile art. 41 alin. (1) din Codul penal fiind incidente atât în cazul în care pedeapsa închisorii mai mare de 1 an este aplicată pentru o singură infracțiune, cât și în cazul în care pedeapsa este aplicată pentru o pluralitate de infracțiuni (concurs de infracțiuni, recidivă, pluralitate intermediară), indiferent de regulile pe baza cărora este aplicată pedeapsa pentru pluralitatea de infracțiuni (cumul juridic cu spor facultativ sau obligatoriu ori cumul aritmetic).

În condițiile în care legiuitorul nu precizează că „pedeapsa închisorii mai mare de un an” exclude pedeapsa aplicată pentru pluralitatea de infracțiuni conform regulilor generale sau pedeapsa aplicată pentru pluralitatea de infracțiuni conform anumitor reguli speciale, nu există un temei legal pentru a exclude din sfera primului termen al recidivei pedepsele aplicate

pentru pluralitatea de infracțiuni, conform regulilor prevăzute în art. 83 din Codul penal anterior.

Pedeapsa aplicată conform art. 83 din Codul penal anterior constituie tot o pedeapsă rezultantă așa cum reiese din dispozitivul Deciziei nr. 1 din data de 17 ianuarie 2011 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit căruia suspendarea condiționată a executării nu poate fi dispusă nici în ceea ce privește pedeapsa rezultantă obținută prin aplicarea mecanismului prevăzut de art. 83 alin. (1) din Codul penal anterior.

De asemenea, practica judiciară a fost constantă în a reține ca prim termen al recidivei pedeapsa aplicată prin cumul aritmetic, potrivit art. 83 din Codul penal anterior, un astfel de punct de vedere regăsindu-se, de pildă, în Decizia nr. 750/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Decizia nr. 2.241 din data de 3 iulie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Decizia penală nr. 978 din data de 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Timișoara, Sentința penală nr. 832 din data de 13 mai 2016 a Judecătoriei Botoșani, definitivă prin Decizia penală nr. 845 din data de 12 octombrie 2016 a Curții de Apel Suceava.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 54/244/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: „dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. 1 din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere ca prim termen al recidivei pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal din 1969 (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal), sau pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni constatate”.

În aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. 1 din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere, ca prim termen al recidivei, pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal anterior (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal).

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 martie 2017.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Silvia Stoescu

★

RECTIFICĂRI

În anexa la Hotărârea Guvernului nr. 156/2017 privind aprobarea tarifelor pentru publicarea actelor în Monitorul Oficial al României, părțile I—VII, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 220 din 30 martie 2017, se face următoarea rectificare:

— la pct. 4, în loc de:

„4.1. Pierderi acte, schimbări de nume	—”
--	----

se va citi:

„4.1. Pierderi acte, schimbări de nume	21 lei”
--	---------

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

